

Amicul Școalei

Revistă pedagogică — culturală — socială.

Organul oficial al Revizoratului școlar, al Comitetului școlar județean și al Asociației învățătorilor din județul Alba.

Apare odată pe săptămână.

Un număr 3 lei.

Director: MARIAN SASU.

Redactor: ION RAȚIU

COLABORATORI:

I. Aldea, I. Dobre, A. Duvlea, Eman. Muntean, A. Ocnean, P. Petringenar, I. Pitic, A. Popa, Gh. Spătăceanu, Elena Dr. Stolanovici, N. Borza, I. Raica, Gr. Ursu, T. Trifa, V. Zdrenghea.

ABONAMENT: 150 lei pe an pentru membrii corpului didactic, iar pentru comitele școlare part. 180 lei. Redacția și Administrația la biroul Revizoratului școlar — Aiud.

In vacanță.

Porțile școalelor noastre s-au închis din nou pentru un interval de timp mai îndelungat. Ce bine venit este acest timp pentru noi învățătorii. Istovii de munca spirituală, încordată a celor zece luni de școală, ne putem recreia acum cum se cade, adunându-ne puteri pentru școlar viitor.

Timpul trece, se schimbă mereu. Trecutul se înlocuiește cu prezentul și acesta cu viitorul.

Noi învățătorii cu deosebire trebuie să folosim bine timpul, de care dispunem, de oarece numai așa vom putea satisface cerințelor pedagogice și sociale impuse de chemarea noastră cea grea, dar sublimă.

Mult se așteaptă, dela noi și mult putem noi face pentru neamul nostru, pentru omenime, dacă ne vom împlini cu zel apostolic și cu devotament misiunea noastră culturală.

Cu acest prilej voiesc să ating și să atrag atențiunea fraților învățători numai asupra unei singure probleme de foarte mare importanță pe care o pot rezolvi ușor mai ales acum în timpul de vacanță. Aceasta

problemă este: *plasarea copiilor români la negoț și meserii.*

Ne-am plâns și ne plângem mereu cu toții — și asta cu drept cuvânt — că orașele noastre din Ardeal sunt pline de străini, care dețin aproape întreg cemerțul și industria ținutului, exploatându-ne prin aceste pe toate terenurile.

Toți am fost și suntem de acord, că cucerirea orașelor nu se poate face altfel decât prin îmbrățișarea largă a negoțului și meseriilor de către fiii neamului, nostru.

Nu-i vorbă, pentru înfăptuirea acestui lucru folositor s-a făcut și la noi până acuma multe demersuri.

Astfel s-au ținut pe sate multe conferințe populare și s-au scris diverse articole și broșuri în cari se arătau foloasele și însemnătatea cea mare a negoțului și meseriilor pentru neamul nostru. De altă parte statul încă a venit într-ajutor, deschizând căminuri și îngrijind de instrucția ucenicilor.

Rezultatele acestei propagande sunt departe de a fi mulțumitoare. Și de fapt, numărul ucenicilor români și astăzi e foarte redus față de numărul ucenicilor străini și mai ales față de numărul mare al populațiunii noastre românești.

În consecință se impune o propagandă mai vie și mai intensă pentru îndrumarea fiilor neamului nostru pe calea negoțului și a meseriilor. Cea mai bună și mai cu succes propagandă, cred eu, o pot face aci numai învățătorii. Aceștia cunosc mai bine decât ori cine pe toți copiii satului, potriviți ca să fie trimiși la meserii. Tot învățătorii stau în contact direct și cu părinții acestor copii. Nu rămâne decât să se pornească cu zor acțiunea. Învățătorii să bată mereu în vacanță la ușa caselor acestor părinți și să nu înceteze până nu-i înduplecă ca să-și trimeată copiii la negoț și meserii. Dacă învățătorii vor stărui serios și cu toată auctoritatea lor în direcția aceasta, arătând părinților foloasele meseriilor și ajutându-i chiar și la plasarea copiilor lor pela diverși măiestrii destoinici și cinstiți atunci cred, că se vor obține rezultate foarte frumoase.

Să nu pierdem deci ocaziunea fraților învățători. În timpul acesta lung de vacanță să stăruim din toate puterile ca să trimitem din satele noastre cât mai mulți copii la negoț și meserii. Prin acesta vom aduce neamului un serviciu real și prețios, iar nouă ne vom câștiga un titlu frumos de laudă și recunoștință.

Marian Sasu.

Deunde nu poate răsări nimic.

Colegul Dobre în Nrul 26 al acestei reviste a spus o vorbă mare: *El (învățătorul) nu cugetă la politică, că deacolo nu poate răsări nimic...*

Iată o palmă trasă pe multe obraze și vorba de mai sus să nu se creadă că ar propaga îndemn la neîmplinirea datorinței ce o învoacă dreptul de alegător, Doamne ferește, e o constatare amară după încercări, cari au dat rezultate contrarii celor așteptate.

Vorba colegului Dobre e un act de curaj, car vor mai veni și din alte păți. Dea Domnul să fie acest „Amic al Școlii” un ferment care să dospească acele conștiinți adormite ca să putem fi o putere.

Eu, rupt dela iscălirea certificatelor și socoata mediilor plăpânzilor acelora cu priviri gingașe în ochi, cred că se va face un mare reviriment printre învățătorii din Ardeal și de pe urma acestei mișcări vor țasni bune fapte pentru ridicarea școlii primare. Dela alții am auzit atâtea promisiuni vagi, cari stau adormite în săltărașele sufletelor lor, noi să le revindicăm, să le impropștăm și odată trebuie să vie apă și la moara noastră.

Toma Cocișiu.

Asociația de înmormântare.

Am fost publicat mai pe urmă, că în adunarea generală dela Sebeș din ziua de Maiu a. c. s-a hotărât înființarea asociației de înmormântare și apoi s-a ales atât consiliul de administrație cât și comisia cenzorilor. Mai spuneam, că proiectul de statut s-a primit cu modificarea câtorva articole, în sine foarte importante spre care scop puneam în vedere celor interesați că vom publica în revistă statutele asociației așa dupăcum au fost votate de către adunarea generală.

Astăzi însă, din lipsa de spaț-suntem siliți ca să revenim

asupra publicării în întregime a statutelor asociației. Totuși pentru orientarea iubiților colegi aflăm de bine să publicăm la acest loc articolele mai însemnate așa cum au fost statorite în adunarea generală sus amintită, și anume :

Art. 3. Sediul asociației va fi în orașul în care de fapt se află sediul județului. Toate ședințele consiliului de administrație și comisia cenzorilor precum și toate adunările generale ale asociației se vor ține însă numai în orașul Alba Iulia, ca cel mai accesibil centru din județ.

Art. 11. Membrul, care repășește de bună voie sau e șters dintre membrii asociației, are drept la jumătatea capitalului vărsat. Suma cuvenită însă se va restitui numai erezilor, după moartea membrului respectiv.

Art. 16. Dreptul de membru încelează: a) prin deces / b) prin neachitarea la timp a taxei de fondare și primele de înmormântare; c) prin părăsirea de bună voie a asociației; d) prin renunțare la cetățenia română.

Art. 20. Pentru atingerea scopului asociației, membrii ei vor crea un capital de fondare în suma de 500.000 lei. Capitalul acesta se va repartiza pe membri asociației proporțional cu vârsta fiecăruia, luându-se de bază coeficientul 100, care înmulțit apoi cu numărul anilor respectivului membru dă capitalul ce trebuie să se plătească. Capitalul acesta se va achita de fiecare membru odată pentru totdeauna în termen de 2 ani zile, socotiți dela ziua de înființare a asociației, respective dela data primirii membrului în sânul asociației.

Invățătorii vechi, cari se vor înscrie la asociație după ziua de 1 Octomvrie 1927, vor plăti, pelângă capitalul corespunzător vârstei lor, și oare-care dobândă în plus, statorită de către consiliul de administrație.

Art. 21. Afară de capitalul de fondare, amintit în articolul precedent, fiecare membru va mai plăti o primă de înmormântare după fiecare caz de moarte, luându-se de bază coeficientul 10, care înmulțit cu numărul anilor respectivului membru dă cota care trebuie să o plătească.

Art. 24. Ajutorul de înmormântare pentru cazul de moarte se statorțește în suma de 50.000 lei. Acest ajutor se va achita în întregime erezilor sau celui designat a primi ajutorul, și anume: 20.000 lei se va achita imediat, iar restul de 30.000 lei se va achita în cel mult 30 de zile dela decedarea respectivului membru.

Art. 49. La caz de desființare a asociației întreagă averea ei va rămâne Căminului Invățătorilor din județul Alba. În cazul când n-ar exista acest cămin, atunci averea asociației se destinează anume pentru înființarea sus amintitului cămin.

Aceste ar fi modificările esențiale făcute la respectivele

articole, cari au fost obiecționate în special de mulți colegi; celelalte modificări sunt de puțină importanță; ele privesc mai mult administrația asociației.

În zilele aceste vom expedia tuturor colegilor declarațiile de intrare în societate și vom proceda apoi imediat la încasarea taxelor. Dacă care-va dintre st. colegi nu va fi deplin lămurit cu ceva, să se adreseze subsemnatului.

Marian Sasu.

Viață parazită.

Poate să mă înșel, poate să am o judecată pripită ori fără un discernământ serios, admit, însă nu e mai puțin adevărat că azi sunt o seamă de oameni în jurul nostru, cari duc o viață de paraziți.

Ce e un parazit? O vietate cu pretenții de a trăi din hrana altuia, cum trăește vâscul pe trupul stejarului și cum se dispenzează el de clorofil așa se dispenzează și omul parazit de orice muncă manuală ori cerebrală.

Nu este această notiță subiect de demagogie ieftină, nici glas de revoltă stupidă, ci e o îndemnare la un act ce trebuie făcut în cazul unui binecunoscut parazit; uite-l, acesta e și unul singur în numele colectivității se cere depărtarea de pe trupul voinic al acestei nații.

Toma Cocișiu.

Incheierea anului școlar din Zlatna.

Festivalul încheierii de fine de an la ori-ce școală lasă asupra publicului participant, dar mai ales asupra părinților cu copii de școală, impresii vădit de plăcute și emoționante, mai ales atunci când programul este variat și bine aranjat.

Solemnitatea sărbării de încheierea anului este dar bine venită pentru popor, depinde însă mult dela modul cum o știe aranja învățătorul.

Ain constatat însă că pe multe sate se dă puțină însemnătate acestei sărbări solemne, ceea ce detrage mult din vază și prestigiul școlii. Pot fi elevii școlii instruiți pe eminență, căci nu arată ca atunci când se produc în fața publicului cu cântări melodioase și dacă se poate aranjate pe voci, cu dialoguri, jocuri naționale etc. Eu sunt de firmă credință că ori care învățător sau învățătoare își poate instrua elevii săi în decursul unui an în vederea încheierii solemne prevăzută și la regulament. Dovada cea mai bună ne-au arătat-o colegii din plasa Sebeș la în-

trecerile în jocuri, cântări etc. executate cu atâta acurateță și precizie în 21 Maiu a. c. la adunarea învățorilor din Sebeș.

Corpul didactic din Zlatna ca în toți anii așa și în anul acesta au făcut pregătirile pentru încheierea solemnă care s'a ținut în 26 Iunie a. c.

Elevi școliei au venit deja Duminecă dimineață la școală curăței și schimbați de unde împreună cu învățătorii și învățătoarele au mers în corpore la biserică.

E impozant mai ales atunci când întreg corpul didactic fără excepție se prezintă cu elevii la biserică. Ori dacă aceasta nu se întâmplă denotă lipsa de simț disciplinar.

La sfârșitul serviciului dumnezeesc d-l preot Gh. Popescu a rostit o frumoasă rugăciune de mulțumită pentru școlari.

Desfășurarea programului sărbării a fost anunțată din bună vreme tuturor oficiilor cari apoi au răspuns în mod strălucit, prezentându-se fără excepție la serbare în ziua de 26 Iunie a. a. ora 4 p. m.

Sărbarea s'a început la Grădina de copii unde D-șoara conducătoare Clementina Domșa a dovedit și de astă dată un frumos progres cu micuții copilași în ce privește disciplinarea în jocuri, deklamări și cântări.

Continuarea serbării se face la școala primară.

Toate cântările începând cu „Imnul regal”, apoi „Zărilor de farmec pline”, „Țiganca”, „Deșteaptăte Române”, „Eroii” au fost spre mulțumirea imensului public, au fost executate bine pe 3 voci, sub destoinicul diriginte R. Oniciu.

Nu mai puțin au plăcut publicului diferitele deklamări cu sentiment spuse apoi achitarea rolurilor din piesa teatrală „Mașina de învățat” din dialogul „Respectul legilor” apoi monologul „Negustorul” instruați de Dna inv. V. Popescu și Dna inv. M. Scrobote

După împărțirea premiilor s'a executat un joc gimnastic cu cl. VI. și VII. de fete sub îngrijirea d-nei inv. O. David. Jocul a constat din o mulțime de figuri jucate cu deplină precizie.

Intr'o sală de învățământ s'a putut vedea expoziția de lucrări manuale: broderii, cusături cu motive naționale, una mai frumoasă decât cealaltă.

Tot aici s'a putut vedea legarea cărților din bibliotecă, cu exactitate făcută de elevii clasei a V. E regretabil căci nici acum nu avem posibilitatea de a deschide atelierele de lucru cu școlarii.

Ridicarea ori decăderea școliei atârnă exclusiv dela noi învățătorii.

Zlatna, la 8 Iulie 1927.

Petru Petringenar
inv. dir.

Locuință la băile din Uioara.

Cu 15 Iulie a. c. vom aranja în sălile de clasă a școlii primare de stat din Uioara locuință pentru învățorii și învățătoarele din județul nostru, cari au lipsă de cură. Se vor pune în sălile de clasă 17 paturi goale, hainele de pat trebuind să se aducă de acasă. Vor fi două secții: bărbați și femei. *Spre orientare comunicăm că un bilet cu 30 scâlzi pentru funcționari face numai 295 lei. Pentru locuința din școală se va plăti de către fiecare învățător câte 10 lei zilnic din care se vor acoperi cheltuielile de serviciu și de administrație.* Cei ce doresc să fie primiți se vor adresa dlui Grigorié Ursu director școlar în Uioara, care a fost incredințat de noi cu supravegherea și conducerea acestui improvizat cămin de vară. Revizor școlar *M. Sasu.*

Să sfărimăm o legendă.

S'a vorbit și se vorbește că învățătorul e legat de sărăcie și sărăcia de învățător și mi se pare că mai mult pe temeiul acestei considerațiuni se pretinde deseori urcare de salariu. E o legendă fără substrat real ca toate legendele. Și între învățători ca în ori care categorie de funcționari sunt bogați și săraci de toate nuanțele, și dacă cetind aceste rânduri aveți înaintea imaginii învățătorului sărac, ei bine, haideți cu mine să vă arăt pe învățătorul milionar, care însă stă sub povara afirmației de a fi merit sărăciei în ori ce împrejurare și pare că nu cutează să se etaleze și el ca și aceia cari s'au cocoțat pe unde n'au gândit să ajungă vreodată.

Și dacă găsim mulți, puțini milionari, de sigur vom afla în majoritatea cazurilor pe învățători bine situați materialmente, ori cel puțin atâta de înstăriți cu cât pot face fața tuturor exigențelor mai modeste ce se ivesc în viața lor socială, familiară.

Nu e sărăcie, nu e miserie și trebuie distrusă legenda, care ne face atâta rău răpindu-ne prestigiul după care ahitem și-l invocăm, pe drept cuvânt, în numele apostolatului care-l facem ca nici-o categorie de funcționari din țara întreagă. *Toma Cocîșiu.*

Partea oficială.

No. 2120—1927.

Avem onoare a vă face cunoscut, că Onor. Minister cu Nr. 72,819—1927, față de propaganda sectanților: baptiști, adventiști, mileniști, studenți în biblie, pocăiți, inocheniști, bolocani, etc., a hotărât, *că nu se vor primi în școala primară și normală, etc.* elevi fii a acestor secte.

Părinții elevilor când îi vor înscrie la școală pe lângă celelalte acte cerut de regulamentul școlar, vor prezenta și un certificat dela preotul comunei de religia părinților lor.

No. 2148—1927

În baza ordinului No. 74354—1927 al onoratului Minister

Vă facem cunoscut că Marele Stat Major a aprobat amânarea concentrării pentru Septembrie a tuturor membrilor corpului didactic.

No. 2119—1967

Avem onoarea a Vă face cunoscut că Onor. Minister cu Nr. 66.905—1927, având în vedere Nr. 2.029 din 20 Maiu 1927, al Consiliului Inspectorilor Generali școlari, și art. 98 din regulament și 102 din legea învățământului primar a aprobat următoarele: Numai elevilor întârziați la minte li se aplică art. 98 din Regulamentul legii învățământului primar urmând ca, după doi ani, dacă n'au obținut notă de promovare să fi trecuți în clasele întârziaților la minte și anormalilor, dacă există în localitate asemenea clase. Elevii însă cu aptitudini normale, cari au frecventat regulat cursurile și totuși rămân repetenți din cauza relei lor voințe, trebuie promovați numai atunci, când au obținut media de trecere în altă clasă, indiferent de timpul cât au stat în clasă.

No. 2203—1927

În temeiul ordinului Onor. Minister Nr. 85.271—1927, Vă facem cunoscut, că Ministerul a delegat pe D-na Pia Bârsan, inspectoare inamovibilă a lucrului de mână la școlile normale și și ca inspectoare generală pentru lucrul de mână la școale primare, pe ziua de 1 Iulie, 1927.

ad. No. 2048—1927.

Urgim trimiterea rapoartelor cerute cu ordinele No. 2048 (Situția Generală pe anul școlar 1926—1927), No. 2116 (mai multe formulare de umplut), No. 1640 (Cărămijoarele dela orfelinatul din Predeal) apoi listele de subscripție pentru Monumentul din T. Ocna și costul broșurii „Pentru avântul școlii primare”.

Față de cei neglijenți vom fi constrânși să aplicăm sancțiunile prescrise.

Revizor școlar.

M. Sasu.

Ș T I R L

În urma experienței pe care am făcut-o în cei trei ani de până acuma am hotărât să nu mai scoatem revista peste vară, când activitatea școlară a încetat cu totul și când aproape jumătate din cititorii noștri își schimbă încontinuu domiciliul. Numărul proximal revistei noastre va apare deci numai la 1 Septembrie a. c.

Frați învățători, dacă doriți să feriți pe urmașii vostri de grija zilei de mâine, înscrieți-vă cu toții la Asociația de înmormântare a corpului didactic primar din acest județ.

Statele de plată de pe luni Iulie și August au sosit; în zilele aceste se vor expedia și chitanțele.

BIBLIOGRAFIE. Au apărut în editura „Cartea Românească”: Biblioteca Minerva No. 40, 49a „**Stelele**”, noțiuni populare de astronomie de Victor Anestin, prețul lei 9. Biblioteca Minerva No. 90, 91a, Silvio Pellico **Ani de temniță**. Partea I. Prețul lei 9. B. M. No. 131, 131a și No. 132, 132a **Răsboalele Romanilor cu Hannibal**. Vol. I. și II. de Tit. Liviu, prețul a 9 lei. **Nationalitatea în Artă: Principii — Fapte — Concluzii**. Ediția III-a adăogită de A. C. Cuza. Prețul lei 110.